

Seven Samurai

Yönetmen: Akira Kurosawa

Senaryo: Akira Kurosawa, Shinobu Hashimoto

Oyuncular: Toshirô Mifune (Kikuchiyo), Takashi Shimura (Kanbei), Keiko Tsushima (Shino)

1954 / Japonya / Japonca / 207'

Asyalı büyük usta Akira Kurosawa'nın kısmen epik başyapıtı *Yedi Samuray* (*Seven Samurai*, 1954), kendi kulvarındaki ve coğrafyasındaki filmlerin yanı sıra birçok Hollywood ve Avrupa filmine esin kaynağı olmuş, öncü bir şaheser niteliğinde. Film, tahmin edileceği üzere Japon ustanın diğer filmleri gibi, derine inemeyen yani yüzeysel normlar içerisinde seyirciyi sadece dövüş sahneleriyle samurayların yaşamına ortak etmeyi amaçlayan samuray filmlerinden çok daha farklı. Yaklaşık üç buçuk saatlik bu satirik destan, her sahnesi ve söylediği her sözle sadece devlet konumundaki samurayları değil, çiftçi portresi altında işçiyi, haydutlar ile de sömürücüleri; yani toplumun sınıfsal yapısını inceleyen, ve doğallıktan uzaklaşmayan atmosferinde ilerlerken günlük gerçeklerin altını çiziyor.

Filmin muhtevasını irdelediğimizde üç ana bölüm göze çarpıyor: Çiftçilerin köylerini haydutlardan deyim yerindeyse karın tokluğuna koruyacak samuraylar arayışı ve yedi samurayın bir araya gelişi, toplanan samurayların köye gidişi ve çiftçilerle tanışıp kaynaşmaya çalışması ve nihayetinde savaş. Film, ilk bölümünden, yani samurayların bir araya gelişlerinden analiz etmeye başlayacak olursak söz etmemiz gereken ilk şey çiftçilerin tutumu olacaktır. Haydutların zulmünden ve hasatlarına el konulmasından bıkan çiftçiler çareyi koruyucu samuraylara daha azını ödeyerek kurtulmakta buluyorlar. Önceleri çaresiz ve sömürölmekten bıkmış, bıçağın kemiğe dayandığı yerde gibi görünen bu çiftçiler seyircinin tüm dürtüleri ve naif beklentileri doğrultusunda (filmin ilerleyen bölümlerinde çiftçilerin ve samurayların sırtında kambur gibi olacak) köyün en yaşlısının yani akıl hocalarının da onayıyla ürünlerini haydutlardan korumak için samurayları bulmaya karar veriyorlar.. Bu andan itibaren, çoğu filmde mutlak iyi olarak verilen çiftçilerin zamanla karanlık taraflarını keşfetmesiyle usta yönetmen ikinci bölüme geçiyor ve filmini şekillendirmeye başlıyor. Bunu daha ilk andan samuraylardan birisinin yediği birkaç tabak pirinç sonrası yakılan ağıttan hissediyor izleyici ve filmin kalan kısmında da çiftçiler sürekli samurayların giderlerinden dert yanmaya devam ediyorlar. Kısacası Japon usta, canlarını ortaya koyup koruyacakları köylüler tarafından çekıştırilen ve ahlaksız olarak nitelendirilen samuraylar ve çiftçiler yardımıyla geniş bir bencillik panoraması çiziyor ve çok değerli insani yargılara sataşarak en derin yaraları deşiyor. Filmin son bölümünde ise seyirci çok beklediği savaş sekanslarıyla baş başa kalıyor. Fakat bu bölümde dahi yönetmen sürekli insana, sınıf sistemine, bencillığe, zıtlığa ve farklılıklara ihtişamlı sözlerle değinerek, filmin satirik tavrını ve görece dingin havasını desteklemeye devam ediyor. Savaşın sona erdiği yerde ise bu kudretli, ders niteliğindeki sözlerin ardından sadece "Bir kez daha kaybettik." diyebilen yönetmen, düşülen çaresiz hali sade ve aciz bir sözle ete kemiğe bürüyor. Tüm bunların yanında samurayların hepsinin farklı hayat hikayeleri ve çiftçilerin gerçek yaşam öyküleriyle harmanlanan alt metinler de filmi ileriye taşıyor.

Sonuç olarak film, genelinde akıcı bir samuray filmi olarak süregelirken özeline inildiğinde insan yaşamına ve sınıf sistemine dair çok güçlü bir tenkit niteliğinde. Filmin geneline hakim olan iyi-kötü değil de bizden ve bizden olmayan ayrımı da bunun en açık örneği. Ayrıca ustalıklı kurulumuş planları, sahnelerle son derece uyumlu müzikleri, kurgusu ve Kikuchiyo ile Kanbei'nin ömürlük öğütleriyle *Yedi Samuray* geçtiğimiz yüzyılın nadide başyapıtlarından biri.

Serkan Küpeli